

Lördag: intervjun

Numera står han gärna framför publik

Utän skrivandet skulle jag inte vara riktigt klok, säger August- och Finlandiaprismominerade författaren Kjell Westö.

När Kjell Westö var ung var han så blyg att han skolkade från skolan för att slippa hålla muntliga föredrag. Efter en revolterande tonårsperiod började han kanalisera sin kreativitet genom musicerande och skrivande. På måndag kan han bli den andra finländaren i historien att få Augustpriset.

En svartklädd Kjell Westö höjer handen till hälsning när han kommer gående i sina nya hemkvarter i Tölö, Helsingfors, där han bott sedan ett år tillbaka. Han har bara sovit fyra, fem timmar efter den festmiddag som hölls till hans ära kvällen innan när han tilldelades Helsingfors kulturpris. Samma vecka nominerades han för femte gången till Finlandiapriset, som han vunnit en gång tidigare. Och på måndag klarnar det om hans nya roman "Hägring 38" vinner det prestigefyllda svenska Augustpriset.

–Intresset för mina böcker i Finland men också i Sverige överväldigar mig, särskilt den här hösten. Det har fått mig att övervinna min ungdoms blyghet och i dag trivs jag med att gå ut och möta läsarna. Under skoltiden var jag ofta så nervös att benen skakade när jag skulle hålla föredrag, vilket ledde till att jag skolkade, och när jag började spela i ett band ville jag helst sitta på en pall med ryggen mot publiken. Så blyg har jag varit, avslöjar Westö, som i dag är en av Finlands mest lästa författare.

I Westös lägenhet kastar morgonsolen sina strålar över skrivbordet med den bärbara datorn och några uppslagna böcker. När han skriver på en bok vill han arbeta ostört men i planerings-skedet är caféer eller tåg inspirerande miljöer.

–Jag får ofta mina bästa idéer på tåg. Den påtvingade sys-

När Kjell Westö talar om sina böcker leder det ofta till samtal där läsarna börjar berätta om hur de tolkat hans böcker utifrån sina livserfarenheter. "Det är den här ömsidigheten som fått mig att övervinna blygheten. Om man vågar finnas där som människa i mötet med läsarna uppstår en fantastisk växelverkan."

FOTO: LEHTIKUVA/JUSSI NUKARI

lösheten och tillfälliga fångenskapen som resan innebär frigör fantasin. Ibland måste man försätta sig i ett tillstånd utanför tid och rum för att de djupast ligande tankarna ska kunna ta sig upp till ytan.

Redan i ungdomen kände han ett behov att uttrycka sig, ett behov som först kanaliseras i form av att skriva låtar för ett band där han spelade gitarr. I vardagsrummet står fortfarande en svartvit elgitarr som han gär-

na spelar på då och då, med den ödmjuka målsättningen att bli lite mindre dålig på det.

–Jag har alltid varit tokig i musik, men skrivandet blev min väg. I mitt vuxna liv har jag många gånger tänkt att jag nog inte skulle vara riktigt klok i dag om jag inte genom skrivandet hade fått utlopp för alla de berättelser, tankar och personer som trängs i mitt huvud. Jag har erkänt för mig själv att jag är en rätt komplicerad människa, säger Westö.

Westö har bott i hemstaden Helsingfors i hela sitt liv och är känd som en av de stora Helsingforsskildrarna. Vid det här laget har han forskat så mycket i Helsingfors historia att han under sina promenader i staden ser på byggnader, gator och strukturer genom historiska skikt.

–Alla de bilder jag tillägnat mig genom gamla foton och böcker visualiseras framför mig. Men att göra Helsingfors till skådeplatsen för mina romaner var

inget medvetet val. Jag behöver en konkret miljö att förankra mina berättelser i och det här är den miljö i hela världen som jag känner bäst. Det ligger inte för mig att skapa en Mumindal eller någon annan fantasy-värld, säger han.

Trots den starka Helsingforsprägel är Westö första generationens helsingforsare med föräldrar som växte upp i Österbotten och sedan flyttade till Hel-

singfors. När han var ung kändes skrivandet ibland krampaktigt och han led av blockeringar som hindrade orden från att infinna sig.

–När man stavar Konsten med stort K kan man bli paralyserad av sina egna ambitioner. I dag tänker jag mindre på vad folk tycker om mig och på var jag placerar mig i olika hierarkier.

Trots att hans romaner ofta behandlar Finlands historia var historia inget favoritämne i

skolan. "En sådan hopplös elev och så blev det så här", har hans historielärare från gymnasietiden skämtsamt sagt till den vuxna Westö.

–Men det är inte helt sant, intresset fanns nog där i bakgrunden hela tiden. Periodvis låtsades jag bara inte om det, för jag ville komma ifrån den plugghäststämpele jag hade haft som barn. Därför var jag en hopplös, halsstarrig elev under gymnasietiden.

När Westö talar sker det med eftertanke och inlevelse, till den grad att hans kaffe kallnar och förblir orört under intervjun. Han smälter när han i minnet återkallar hur hans skrivande fick sin början.

–Min mamma berättade att hon kom hem från jobbet och hittade mig ensam vid köksbordet med ett rutigt häfte framför mig, jag var kanske åtta år gammal. När hon frågade vad jag håller på med svarade jag att jag skrev på en roman. Med tanke på att min första roman kom ut först efter att jag fyllt trettio tog det mig lång tid att bli författare.

Här trivs Kjell Westö bäst i Helsingfors:

Blå villans sommarkafé i Fågelsången vid Tölöviken

–Att sitta där med en bok och en kopp kaffe en vacker sensomarmareftermiddag är underbart.

Torkelsbacken i Berghäll

–En lugn oas mitt i Berghäll och dessutom Helsingfors innerstads högsta punkt över havet.

Drumsö sydstrand

–Bara några kilometer från stadens centrum kan man stå ensam inför havets anlete: sydstormarna är magnifika.

Ett andra Augustpris till Finland?

På måndagens Augustgala har Kjell Westös roman "Hägring 38" chans att ge Finland ett andra Augustpris. Min läsarskara i Sverige är inte särskilt stor, men väldigt lojal, säger Westö.

–I höst har intresset från Sverige varit ovanligt stort. Som författare känner jag mig väldigt privilegierad eftersom jag får leva i ett slags trepunktsmodell som omfattar Svenskfinland, det finskspråkiga Finland och Sverige, säger han.

Tillsammans med Monika Fagerholm, som är den enda finländska författare som vunnit Augustpriset (2005), och Merete Mazzarella hör han till de mest lästa finlandssvenska författarna i Sverige. Han förvänas ändå över hur tydlig gränsen mellan den finskspråkiga, finlandssvenska och den sverigesvenska litteraturvärlden är.

–Det är svårt för nya finländska författare att nå ut i Sverige trots att det finns så många begåvade unga författare här. Men i år har Johanna Holmström och Philip Teir fått mycket utrymme och synlighet i Sverige. Och det är fint, för Monika Fagerholm och jag är ju båda i femtioårs-åldern och kan inte längre representera den unga generationen.

De övriga nominerade i den skönlitterära klassen är Per Olov Enquist "Liknelseboken", Katarina Frostenson "Tre vägar", Sven Olov Karlsson "Porslinsfasaderna", Lena Andersson "Egenmäktigt förfarande" och Athena Farrokhad "Vitsvit".

FNB-SPT/HEIDI HAKALA

FNB-SPT/HEIDI HAKALA

S-MARKET KÖPINGS

Mer än förmånlig

Helt ny

S-market Köpings Malax öppnas
på onsdag 27.11.2013
kl. 10.00

Välkommen!

SKPO

S-market Köpings
Malmgatan 12 66100 Malax
Vardagar 8–21 Lördagar 8–18
Söndagar 12–18

ABC!
Automaatit

Gilla KPO
på Facebook
facebook.com/OsuuskauppaKPO

S-Förmånskort
www.s-kanava.fi

Upp till 5 % Bonus.
Dessutom 0,5 % betalningsförmån om du betalar med S-Förmånskortet.

S-Banken